

TRIBUNA OBERTA

Deià 'souvenir'

Defensem l'arquitectura contemporània i no estam en contra del creixement urbà on existeixi un problema d'accés a l'habitatge digne i de qualitat.

Aquest creixement ha de sorgir de les necessitats reals i, per tant, la segona residència o l'habitatge turístic no en formen part; ha de ser participatiu, proporcionat i social, seguint criteris de sostenibilitat en funció dels recursos de què disposam, i ha de contribuir a preservar el nostre paisatge i territori. En definitiva, s'han d'anteposar els interessos col·lectius davant dels d'uns pocs.

A Deià hi ha gairebé les mateixes places turístiques que habitants i el 40% dels habitatges estan dedicats a segones residències. I la necessitat real d'habitatge? Quina és? La situació de Deià és semblant a la de la major part dels pobles de la part forana amb pressió turística: en general, els joves amb famílies arrelades al poble des de generacions enrere resten a l'espera d'heretar una casa d'una padrina o d'un concho, i el problema el tenen tots els que hi van a fer feina i de qui depenen els serveis. Tota aquesta gent, amb nòmines de treballador de temporada o de funcionari, en el millor dels casos, no poden competir amb un lloguer turístic en el mercat lliure i, per tant, l'accés a l'habitatge s'ha de resoldre amb habitatge protegit.

Per tant, Petit Deià no farà més

que agreujar el problema.

D'altra banda, l'actual col·lapse circulatori en temporada alta, la falta d'aparcament, acompanyat de la manca de millores reals del transport públic que el pugui convertir en alternativa al cotxe, i els problemes d'abastiment d'aigua a l'estiu no faran més que empitjorar-se amb la construcció d'aquestes noves 21 casetes de 'betlem' -i sense cap qualitat arquitectònica més enllà de la suposada còpia, mal copiada, de l'arquitectura popular de la Serra.

Ja arribam tard per aturar aquest projecte; ara es tracta d'evitar que altres barbaritats urbanístiques similars es puguin dur a terme en altres pobles. Tenim el precedent del Guix, a Escorca, que es va aconseguir desclassificar.

Una altra qüestió és l'ofici. És a dir, com ha de ser l'arquitectura que doni forma als creixements sostenibles que responguin a una necessitat social.

L'arquitectura moderna es va imposar a l'arquitectura tradicional per la necessitat de reconstruir Europa el més aviat i barat possible després de la Segona Guerra Mundial. Avui, ha passat a ser una "màquina de fer doblers". Però el que espunya l'harmonia d'un conjunt històric no és només una arquitectura moderna que destaquí sobre les altres. També és l'alteració del gra petit de la ciutat mediterrània, de la casa entre mitges en parcel·les estretes i llargues

pròpia dels pobles mediterranis.

Si s'hagués de créixer, aquest seria el model de creixement, i no la banalització de la tradició constructiva convertida en un neofolklorisme de postal. Una falsa arquitectura popular, gens sincera i, tanmateix, mal interpretada amb el resultat de 21 casetes de falla sorgides com un bolet i fetes amb bloc de formigó revestits de pedra al més "pur estil mallorquí" en un entorn que els promotors bravegen que és Patrimoni de la Humanitat. Sí, i de fet, en la seva declaració, la Unesco va valorar especialment l'estreta relació que hi ha hagut entre l'ésser humà i la natura i va destacar que calia impulsar accions directes de rehabilitació i conservació del patrimoni cultural i natural. No esmentava la construcció de poblets de nova planta que xoquen per la seva magnitud i que res tenen a veure amb el desenvolupament natural dels pobles.

Si s'hagués de créixer, hauria de ser com a continuació de les darreres parcel·les, al final dels pobles, amb la mateixa tipologia edificatòria i constructiva i no amb nous nuclis aliens dels que ja existeixen.

Si s'hagués de créixer, hauria de ser amb els mateixos materials amb què es va construir el paisatge de la Tramuntana. No faria falta cap normativa estètica que imita el que no és: "construïu amb pedra, calç i fusta, com un temps. I veureu que la integració és completa".

CORRENTIA

L'any del gran fracàs

GUILLEM FRONTERA

ESCRITOR

Pràcticament tota la informació turística acaba incrementant una irrespirable sensació de fracàs social. No sabrem mai si, organitzat d'una manera ben diferent, el turisme hauria pogut donar uns resultats positius i sense gaire costos per al país. Però la persistència a explotar els recursos amb violenta avidesa ha estat només comparable a l'espoliació de les colònies: una experiència frustrant, de gust profundament amarg. Cert que l'economia del país ha permès evitar l'emigració i ha creat una mena d'oligarquia turística i una classe mitjana (que la crisi ha fet minvar decisivament). Però se'ns ha ubicat en un paisatge social on semblaria que estam condemnats a substituir les solucions per pedaçes que difícilment tapen forats.

Aquest any podria ser decisiu per a l'ampliació de la consciència del fracàs, perquè l'acumulació de les seves manifestacions és particularment aclaparadora. Els límits del fracàs s'eixamplen cada any. Enguany, la invasora ocupació turística de l'interior de l'illa és especialment perceptible. A més, hi ha episodis brutals de violència en l'àmbit turístic. Els recursos hídrics s'han reduït de manera que l'aigua que arriba als grifons d'algunes zones no és aconsellable ni per bullir-hi patates. Es posa molt en relleu que no hi ha capacitat econòmica de les institucions per fer front a les plagues i als vicis que s'implanten a les zones turístiques: ni per garantir el descans de les persones, ara ja reduït teòricament al silenci a partir de les tantes de la nit, com si fos saludable el renou diürn. Es prohibeixen la venda ambulants, les activitats de les massatgistes a la platja, el consum d'alcohol al carrer, però no podem fer complir aquestes normes. No podem garantir el funcionament regular dels aeroports, deixam Palma moltes hores sense taxis, no disposam d'un cos d'inspectors de treball per posar a retxa els nous esclavitzadors..., ni tan sols se'ns acut que les dificultats dels treballadors temporers per trobar un sostre es poden solucionar dignificant els sous.

Se'ns ha escapat de les mans. Ara, el negoci crea problemes que l'economia que genera no pot resoldre. Potser només el turisme podrà posar fi al turisme. Però, després, seria desitjable tornar a començar? O podem tenir la seguretat que fariem les coses encara pitjor?

JOVES ARQUITECTES DE MALLORCA (JAM)

A més, a la nostra web...

ESTHER VERA
L'esclatxa

FRANCESC SERÉS
Formes de
Barcelona (1)

MONICA PLANAS
TV3 i els preguntaires
xafarders

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.arabalears.cat, i per les següents vies:

[@ARAbalears](https://twitter.com/ARAbalears) facebook.com/ARAbalears [@cartesaldirector@arabalears.cat](mailto:cartesaldirector@arabalears.cat)
✉ Carrer de Tous i Maroto, 8, 1r, 07001, Palma

